

SPOŁECZNE SKUTKI RESTRUKTURYZACJI GÓRNICTWA

Dr Konrad Tausz, mgr Mirosław Skibski

Zmiany ustrojowe w Polsce zapoczątkowane symboliczną datą wyborów do Sejmu i Senatu w dniu 4 czerwca 1989 roku, wyznaczają także datę rozpoczęcia przemian gospodarczych. Jednak faktyczne uruchomienie tych drugich następuje w 1990 roku. Przez cały okres powojenny górnictwo odgrywało szczególną rolę w gospodarce Polski. Ta rola sprawiła, że jak pisze Andrzej Lisowski – „Lata 1990–2000, w górnictwie węgla kamiennego to okres szczególny. Doświadczenia tego okresu są konglomeratem doświadczeń polityki gospodarczej państwa – której przedmiotem był „żywy organizm” dużej gałęzi górnictwa – oraz doświadczeń nabywanych przez górnictwo, które „przewyciężając” dziedzictwo epoki PRL musiało dostosowywać się do nowych warunków gospodarki rynkowej”.

Profesor Andrzej Lisowski w: Podstawy ekonomicznej efektywności podziemnej eksploatacji złóż, GIG PWN, K-ce-W-wa 2001 r. 447–448

Katowice, kwiecień 2012 r.

Ruch zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego w latach 1994–2011

Zwolnienia – przyczyny	1994– 1997 *)	1998– 2003	2004– 2006	2007– 2011	Razem lata 1994–2011
Urlopy/świadczenia górnicze	4 537	36 862	5 375		46 724
Jednorazowa odprawa pieniężna		29 745			29 745
Zasiłki socjalne/Stypendium na przekwalifik.	7 392	419	50		6 714
Razem instrumenty osłonowe i aktywizujące	11 929	67 026	5 425	0	84 380
Związane z pracownikiem, w tym:					
Emerytury	25 758	26 432	14 083	32 300	98 573
Inne	45 436	15 783	4 339	10 575	76 133
Razem zwolnienia związane z pracownikiem	71 194	42 215	18 422	42 875	174 706
Odejście do podmiotów gospodarczych powstałych na bazie majątku kopalń i inne	14 738	7 226	484	657	23 105
Razem zwolnienia	97 861	116 467	24 331	43 532	280 994

*) w tym urlopy (50) i zasiłki (1147) z 1993 roku

Ruch zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego w latach 1994–2011

Zwolnienia/przyjęcia/zmniejszenie	1994– 1997	1998– 2003	2004– 2006	2007– 2011	Razem lata 1994–2011
Zwolnienia	96 664	116 467	24 331	43 532	280 994
Przyjęcia	26 862	9 619	7 189	38 453	82 123
Zmniejszenie zatrudnienia	69 802	106 848	17 142	5 079	198 871

Stan zatrudnienia (osoby):

na koniec 1993 roku – 311 299

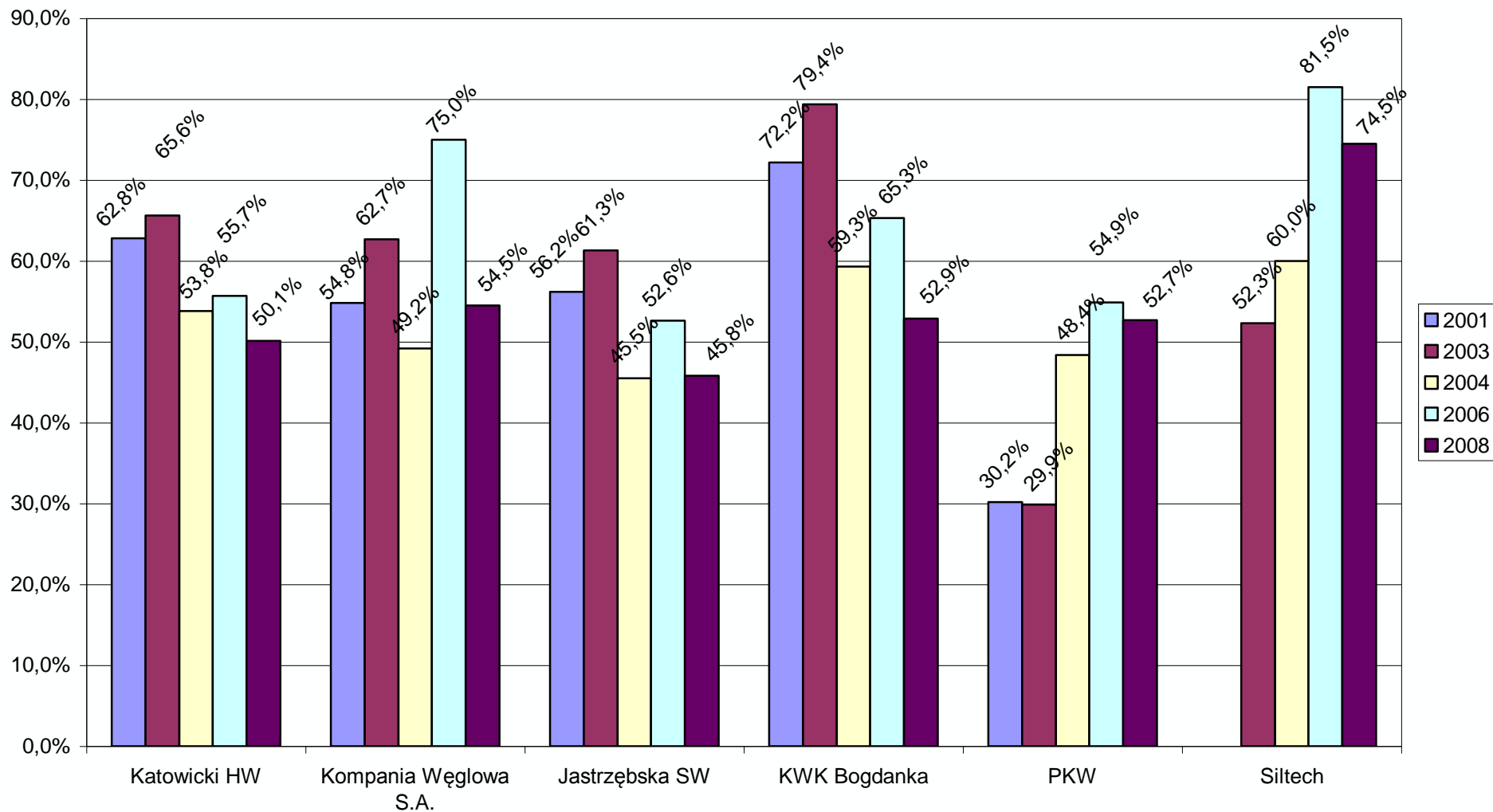
na koniec 2011 roku – 144 235

Przyjęcia:

absolwenci szkół – 12 235

spoza górnictwa – 45 934

z przedsiębiorstw robót górniczych – 1 137

Udział górników oraz pracowników o szczególnych kwalifikacjach w wieku 40 lat i starszych (w ogólnej strukturze zatrudnienia)

Struktura kształcenia dla potrzeb górnictwa węgla kamiennego – stan na 1.09.2011 r.

Przedsiębiorstwo	Liczba uczniów wg specjalizacji								
	zasadnicza szkoła zawodowa				technikum				ogółem
	górnik eksploatacji podziemnej	ślusarz	elektryk	razem	górnictwo podziemne	elektryk elektronik	mechanik mechatronik	razem	
JSW	238	87	85	410	495	147	59	701	1111
KHW	71	65	23	159	281	219	77	571	730
KW	1225	31	49	1305	1454	291	144	1889	3194
PKW	0	0	0	0	263	0	0	263	263
LW „Bogdanka”	21	0	0	21	698	140	80	918	939
Ogółem	1555	183	157	1895	3191	797	360	4342	6237

JSW SA   5

KHW SA   5

KW SA   12

TAURON PKW   2

LW Bogdanka SA   2

26 szkół

Losy beneficjentów jednorazowej odprawy pieniężnej bezwarunkowej:

- 5% miało załatwioną pracę przed odejściem z kopalni,
- 33% poszukiwało nowego zatrudnienia natychmiast po zakończeniu pracy w kopalni,
- 11,4% zaczęło poszukiwanie pracy po pewnym czasie,
- 50,6% nie było zainteresowanych inną pracą i nie podejmowało żadnych starań w tym kierunku.
- Według wyników badań z maja 2001 r. 23,2% beneficjentów GPS prowadziło własną firmę.

Profil działalności firm założonych przez beneficjentów GPS

Profil działalności	Liczba	Procent
Budownictwo, roboty remontowe	7	15,91
Handel hurtowy	3	6,82
Handel detaliczny	11	25,00
Handel detaliczny, transport indywidualny	1	2,27
Gastronomia, hotelarstwo	1	2,27
Transport indywidualny	6	13,64
Usługi, rzemiosło	12	27,27
Pośrednictwo finansowe	2	4,55
Brak danych	1	2,27
Suma całkowita	44	100,00

Pytanie do Premiera W. Pawlaka

Czy w ślad za niwelowaniem luki pokoleniowej nie powinien być opracowany i wdrożony program zapobiegania powstaniu luki kompetencyjnej (malejąca liczba doświadczonych górników vs rosnąca liczba młodych niedoświadczonych górników)?

